

Sygn. akt III U 510/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>sędzia Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 grudnia 2021r. w Suwałkach

sprawy **R. J.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do rekompensaty

w związku z odwołaniem R. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 16 sierpnia 2021 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje R. J. prawo do rekompensaty.

Sygn. akt III U 510/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 16.08.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924), ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.) odmówił R. J. prawa do rekompensaty. Wskazał, że wnioskodawczyni legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 1 rok i 1 miesiąc i 22 dni, zamiast wymaganych co najmniej 15 lat. Organ rentowy nie uwzględnił do obliczenia rekompensaty zatrudnienia od 1.01.1985r. do 31.12.1999 r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w S., z uwagi na błędną podstawę prawną w przedłożonym świadectwie pracy z 31.12.1999 r.

W odwołaniu od tej decyzji R. J. wniosła o jej zmianę i uwzględnienie spornego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i podniósł, iż sporny okres nie został zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na braki w świadectwie pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

R. J. (ur. (...)) wystąpiła z wnioskiem o emeryturę 14.07.2021 r., a następnie w tym samym miesiącu złożyła wniosek o rekompensatę. Decyzją z 16.08.2021 r. przyznano jej prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.), począwszy od 1.07.2021 r., to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Decyzją z 16.08.2021 r. odmówiono wnioskodawczyni prawa do rekompensaty.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił okres od 1.01.2000 r. do 31.12.2001 r. z tytułu zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego na podstawie świadectwa pracy wystawionego przez pracodawcę 28.07.2021 r. (k. 6 akt rentowych ENP). Pracodawca wskazał, że w tym okresie R. J. wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego wymienione w Wykazie A, Dział XII pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) na stanowisku pielęgniarki zgodnie z Wykazem A, Dział XII poz. 4 lit. a pkt 3 zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12.07.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej (Dz. Urz. MZiOS Nr 8, poz.40 ze zm.). Staż pracy w warunkach szczególnych wyniósł 1 rok i 1 miesiąc i 22 dni okresów składkowych.

Sporny pozostawał okres zatrudnienia od 1.01.1985 r. do 31.12.1999 r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w S., udokumentowany świadectwem pracy sporządzonym przez pracodawcę 31.12.1999r. (akta KPU). W świadectwie tym pracodawca wskazał cały okres, jako praca wykonywana w warunkach szczególnych.

Sąd pozyskał akta osobowe wnioskodawczyni z całego okresu jej zatrudnienia w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w S. i w Szpitalu (...) w S. od 1.09.1981 r. do 31.12.1999 r. i od 1.01.2000 r. do 28.07.2021 r. Akta te są kompletne, zawierają umowy o pracę, zakresy czynności, informacje o zmianach wynagrodzenia, awansach, przeniesieniach na inne stanowisko, świadectwa pracy i inne (koperta k. 47 oraz koperta - dołączona do akt). Na podstawie tych akt, zeznań świadków oraz wyjaśnień wnioskodawczyni, Sąd ustalił, że R. J. w okresie od 1.09.1981 r. do 31.12.1984 r. wykonywała pracę na stanowisku pielęgniarki odcinkowej zgodnie z zakresem czynności, w (...) Szpitalu (...) w S. (k. 1-4 akt osobowych), następnie w okresie od 1.01.1985 r. do 31.07.1985 r. pracowała jako pielęgniarka na Oddziale (...)i w Dziale (...), a od 1.08.1985 r. została przeniesiona do pracy w Dziale (...) (...)Szpitala(...)w S. (k.25, 24 akt osobowych – kopert k.47).

W okresie zatrudnienia R. J. jej pracodawca przechodził różne zmiany organizacyjne, które dotyczyły także Działu (...)((...)), Oddziału (...)((...)) i Oddziału (...) ((...)). Zakres obowiązków pielęgniarki zatrudnionej, tak jak wnioskodawczyni, w zespole pomocy doraźnej pozostawał generalnie jednak taki sam. Pielęgniarki były podzielone na zespoły czteroosobowe, z czego trzy pracowały w ambulatorium, a jedna jako dyspozytorka. Nie było stałego podziału. Jedna pracowała z chirurgiem, druga przy lekarzu ogólnym i z pediatrą, ostatnia na dyspozytorni. Jak dyspozytorka szła na urlop, to jedna z pielęgniarek przechodziła na dyspozytornię. W razie potrzeby jedna z pielęgniarek była przydzielona do karetki wyjazdowej. Był także gabinet zabiegowy, w którym pracował cały zespół na zmianę. Do godz. 15.00 był tylko jeden lekarz na wyjazdy, po 15 był internista i pediatra, wtedy wszystkie pielęgniarki miały podział czynności, przyjmowały z lekarzem, wykonywały iniekcje. Trzeba było robić zastrzyki, podłączyć kroplówki, z chirurgiem pracowały przy biurku i przy zabiegach, przy szyciu, z ortopedą zakładały opatrunki, różne szyny, gips (zeznania świadków: E. I. i A. K. – k. 38-39).

Zebrany materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że odwołująca się w spornym okresie od 1.08.1985 r. do 31.12.1999 r. świadczyła pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w S. na stanowisku pielęgniarki - prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego wymienione w Wykazie A, Dział XII pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8,

poz. 43 ze zm.). Ten okres zatrudnienia wynosi 14 lat 7 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych, co łącznie z niespornym okresem uwzględnionym przez organ rentowy daje ponad wymagane 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924), rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej. Rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat (art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych).

Wykonywanie pracy w warunkach szczególnych kwalifikuje się zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.). Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisami, do których odsyła art. 32 ust. 4 tej ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z treścią § 1 ust. 1 tego rozporządzenia pracami w szczególnych warunkach są prace wymienione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Wnioskodawczyni nie ubiegała się wcześniej o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku, ani emerytury pomostowej w związku z pracą w warunkach szczególnych.

Wprawdzie pracodawca wydał wnioskodawczyni za sporny okres świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, jednak w ocenie organu rentowego zawierało ono błędną podstawę prawną. Świadectwo takie nie jest jednak jedynym dowodem na okoliczność świadczenia pracy w warunkach szczególnych. Świadectwo wykonywania pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu przepisu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. W postępowaniu sądowym traktuje się je jako dokument prywatny w rozumieniu przepisu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Dlatego sama treść świadectwa jest niewystarczająca (nie przesądza) na etapie sądowego postępowania odwoławczego czy dana praca była faktycznie pracą w szczególnych warunkach. Wymaga ono weryfikacji i oparcia się na posiadanej przez zakład pracy dokumentacji z akt osobowych pracodawcy oraz w razie możliwości innych dowodów. Istotne jest faktyczne wykonywanie czynności, a nie nazwa stanowiska zajmowanego przez pracownika.

W niniejszej sprawie do oceny charakteru pracy wnioskodawczyni wystarczające były akta osobowe i zeznania przesłuchanych świadków. Po szczegółowej analizie dokumentacji pracowniczej i obowiązujących regulacji prawnych, Sąd uznał, że wnioskodawczyni w spornym okresie od 1.08.1985 r. do 31.12.1999 r. świadczyła pracę w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w S. na stanowisku pielęgniarki w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego wymienione w Wykazie A, Dział XII pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)

Natomiast w ocenie Sądu okres od 1.01.1985 r. do 31.07.1985 r., kiedy to wnioskodawczyni wykonywała pracę na stanowisku pielęgniarki na Oddziale (...)i w Dziale (...)w (...) Szpitalu (...) w S., nie może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdyż to stanowisko nie zostało wymienione w Wykazie A, Dziale XII - w służbie zdrowia i opiece społecznej, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c., Sąd oddalił wniosek organu rentowego o powołanie biegłego BHP. Przede wszystkim, w ocenie Sądu, przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego było w niniejszej sprawie co do zasady całkowicie zbędne. Należy zauważyć, że w świetle utrwalonego stanowiska judykatury zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz jedynie naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy. Do biegłego nie należy również ustalenie obowiązującego stanu prawnego oraz zasad stosowania i wykładni obowiązujących przepisów prawa. Na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, aktach osobowych i innych, Sąd był zobowiązany samodzielnie poczynić stosowne ustalenia, co do przebiegu zatrudnienia odwołującej. Do przedmiotowych ustaleń z pewnością nie była wymagana wiedza specjalna biegłego z zakresu BHP. Na podstawie ustaleń faktycznych Sąd ocenił, dokonując odpowiedniej wykładni prawa, że w ustalonych okresach zatrudnienia odwołująca była pracownikiem wykonującym pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tych okolicznościach należało przyjąć, że odwołująca się legitymuje się wymaganym, co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, a w związku z tym na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924), przysługuje jej prawo do rekompensaty. Świadczenie to jest przyznawane tym ubezpieczonym, którzy nie mają możliwości skorzystania z emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), ani z emerytury pomostowej. Wnioskodawczyni spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do rekompensaty począwszy od przyznania jej prawa do emerytury.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak wyroku.